

גיליון מס' 5 | סיון תש"פ, יוני 2020

המכללה
האקדמית
לחינוך

כשרון-קיי

מגוון נקודות מבט על הכשרה להוראה

למידה, התנסות והדרכה
בימי משבר קורונה

צבר העורכת

גיליון "רשומון קיי" מספר 5 מוקדש ללמידה, הוראה והדרכה מרחוק. בעטיו של משבר הקורונה שפקד אותנו עם תחילת סמסטר ב', סגלי הוראה, הדרכה והסטודנטים, עברו להוראה מקוונת והתנסות מעשית מרחוק. תהליכי הלמידה בקורסים האקדמיים עוצבו באופן שונה ולהתנסות המעשית נוספו ממדים חשובים. אלו, ככל הנראה, יוסיפו להטביע חותמם על פני הלמידה וההכשרה של סטודנטים במוסדות אקדמיים. לצד אתגרים שעמדו לפתחנו בהיבטים של הוראה מקוונת, העדר מפגש פנים אל פנים עם לומדים וכיתות לימוד, ריחוק חברתי וסגירות, חווינו הצלחות והקפדנו לראות את הזדמנויות. האתגרים לצד החוזקות מוצאים את ביטויים בכתובים של סטודנטים ואנשי סגל בעלון זה: היו שכתבו על נחישות וחוסן וביטאו רוח אופטימית שליוותה אותם בתקופה זו. סטודנטים הציגו אפשרויות לקיים את הלמידה מרחוק תוך התגייסות משותפת שלהם ושל המרצים לחקור ולשלב כלים מתוקשבים בתהליכי למידה והוראה. מודלים של התנסות בהוראה שבבסיסם עומדים יחסי שותפות בין מוסדות אקדמיים לשדה החינוך אותגרו במהלך תקופה זו. כתבות ממגוון נקודות מבט: של סטודנטיות, של מורות וגננות מכשירות ושל סגל ההדרכה בתוכנית ההכשרה, מלמדות על כוחה של שותפות בימי משבר. התנסויות בהוראה מרחוק מדגימות דרכים יצירתיות ללמידה והוראה משמעותית. שימוש ב"זום" כמרחב למידה, שילוב של לוחות למידה שיתופיים וסקרים במערכי שיעור, היטיבו את ההוראה ותרמו למעורבות של הלומדים במהלך השיעורים. בהעדר זירת התנסות מעשית נפרשו הזדמנויות ליצירת משאבים וסרטונים שהם תוצרי למידה-הוראה של סטודנטים. בשל מגבלות אתיות וזכויות יוצרים, לא יכולנו לשלבם בעלון "רשומון" זה, אך הם מצויים במאגרים שלנו ועומדים לזכותם של הסטודנטים ושימושם של תלמידים, מורים וגננות במוסדות החינוך. תודה לד"ר אסתר פיירסטיין שעמלה רבות על היוזמה ליצירת מאגר סרטונים שהם תוצרי למידה והתנסות מעשית של הסטודנטים במכללת קיי.

קריאל אהנה

ד"ר בתיה רייכמן
ראש לימודי הכשרה

צבר הנסאה

צמד המילים "ריחוק חברתי" הפך לשגור בפינו, ומהווה אחד האמצעים, שאנחנו מונחים לנקוט בהם כחלק מהמאבק בנגיף הקורונה. עבורכם, התורמים לגיליון המיוחד הזה של "רשומון", מדובר בריחוק פיזי, שנכפה על כולנו, אבל זה רק ריחוק פיזי, ולא ריחוק במובן הבינאישי והחברתי שלו. אתם מבטאים את הקירבה שלכם לתלמידים ולעמיתים שלכם, את המחויבות המקצועית שלכם לתמוך באחר, תלמיד או עמית, ומדגימים כי דווקא בעתות משבר כולנו זקוקים לרשת של אהבה ותמיכה שתסוכך עלינו. ההוראה וההתנסות מרחוק הבהירו לנו את הפערים ואי השוויון, שמערכת החינוך מצליחה פעמים רבות לצמצם. בזמנים כתקנם, כל הילדים נמצאים במסגרת אחת, גן או כיתה, ותשתיות הלימוד נותנות להם הזדמנות שווה ללמידה. בעת הזו למדנו, כי לא כל הילדים זכו למערך ביתי ולתשתיות למידה המאפשרים למידה מרחוק. לחלקם אין מכשירי קצה, כמו מחשבים או טבלטים, וחלקם נמצאים במערכות חיים מורכבות והבית אינו מזמן למידה מיטבית. זהו בדיוק התפקיד המקצועי שלכם, להצליח לגעת בכל אחד ולקדם בדרכים מגוונות ויצירתיות את התנסויות הלמידה.

אני מבקשת להודות לכל אחד מכם על המאמץ למצוא פתרונות ייחודיים ויצירתיים, ללמד "מחוץ לקופסא" ולהעשיר את כולנו בידיעה שריחוק פיזי לא מחייב גם ריחוק בין-איש. תודה מיוחדת לד"ר בתיה רייכמן, העומדת בראש לימודי ההכשרה והעורכת את "הרשומון" שלנו.

בריאנות איתנה / כולכם
ואני כבר מצפה לראות אתכם בהרחבי הקמפוס
ובמערכת החינוך

פרופ' לאה קוזמינסקי
נשיאה

צבר האל בית ספר / הכשרה

שנת הלימודים תש"ף הייתה שונה מכל שנה קודמת, לאור משבר הקורונה שפקד את כולנו בסמסטר השני. מערכת השעות אמנם נשארה כשהייתה, אך דרכי הלמידה עברו מהפך וצורר הכלים שבידכם השתנה ואני מאמינה כי התעשרתם. לאורך הסמסטר האחרון למדתם בעזרת מגוון כלים סינכרוניים וא-סינכרוניים. חשוב מכך, יישמתם ויצרתם ונתתם דרור לאפשרויות השונות כפי שניתן לראות בגיליון שלפנינו. החינוך הוא מקצוע שמאפשר יצירתיות, הגשמה, התרגשות, יצירת חוויות, שימוש והבנייה של כלים ותהליכים על מנת לתרום ולהשפיע על דור העתיד. והתוצרים שלכם וההדים המתקבלים מהשטח אכן מצביעים להתמודדות המדהימה שלכם עם צורכי השעה. בטוחה אני שלמרות האתגרים עמם התמודדתם, צברתם ניסיון רב שיסייע לכם בעבודת ההוראה ובחשיבה על חינוך גם בהמשך הדרך, כך שתמיד תוכלו למקסם את אפשרויות ולהגיע לכל ילד וילד, מתוך ראיית על ומתוך רצון אמיתי לאפשר את הצלחת כלל התלמידים מבחינה פדגוגית, ערכית ורגשית.

תודה לד"ר בתיה רייכמן, על עריכת הגיליון ולכל ראשי התוכניות והמדריכים הפדגוגיים המלווים, תומכים ושוקדים לילות כימים על מנת לתת לכם את ההכשרה המושלמת..

בהערכה / השותפים,

ד"ר אסתי פיירסטיין
ראש בית הספר להכשרה, מכללת קיי

אופטימיות היא שם המשחק

מאת: **נוי נתנאל**, שנה א'

בעקבות הקורונה הלימודים במכללה מועברים דרך המחשב, רוב מקומות העבודה והבילוי לא פעילים והאנשים סגורים בבתייהם. אני מסכימה שהמצב מפחיד וכואב. הבהלה, אי־הבהנה והדאגה למשפחה משפיעות על כולם. איך ייתכן? מה עושים? עד מתי? למה זה קורה? מה יהיה אחר כך? יבוטלו הלימודים? אין סוף שאלות 'מסתובבות' לכולנו בראש. אי אפשר להתעלם מהכתבות ומהחדשות על מספר החולים ועל מספר הנפטרים הגדול, לצערנו הרב. אבל אני לא פה להוסיף לחדשות האלו. אני כאן לדבר על הצד השני, האופטימי. ידעתם שהחור באוזון הצטמצם? שנחלים ונהרות צלולים הפכו צלולים בעקבות הפסקת הפעילות במפעלים? איך ייתכן שממצב כל כך רע יכול לצאת משהו טוב? אבל בכל זאת, בכל סיטואציה יש גם שלילי וגם חיובי.

נכון, בני האדם בדרך כלל מתקשים לראות את האופטימיות במצב קודר. קשה להסתכל במצב מנקודת מבט רחבה כשכאן ועכשיו כל כך כואב. אבל אם נעצור לרגע, נסתכל מסביב, נוכל לשים לב לדברים שאולי פספסנו. זמן עם המשפחה, יציאה מהשגרה השוחקת, הזדמנות להעריך את עצמנו או להתחיל מחדש. לדאוג לעצמנו ולמשפחה, לחברים ולמכרים ואפילו לזרים. כל האוכלוסייה המבוגרת של סגורה בבתייהם וזרים מוחלטים נרתמים לעזור, לתרום, לאסוף אוכל ותרופות, לדאוג לשלומם, לסדר שיחת זום עם הנכדים. כמה זה מדהים שכל המדינה, כל מדינות העולם בעצם, חולקות את אותה החוויה, עוברות את אותם הדברים, שותפות לכל ההרגשות. לי ולך ולמישהו מיוון, מצרפת ומארצות הברית יש משהו שמאחד אותנו... ובסופו של יום כולנו עוברים את זה ביחד.

אנחנו באמת מקשיבים ומתקשרים זה עם זה. אין יותר "מה שלומך?" כבדרך אגב. אני באמת רוצה לדעת: הכול בסדר? איך הולך? צריכים משהו? איך אפשר לעזור? ובאמת להתכוון לכל מילה ומילה. אנחנו מגלים מחדש את האמת במשפט "אין תפקידים קטנים" או "כל בורג במכונה חשוב". כל הרופאים והאחיות, כל הקופאים והמנקים, כל הנהגים והשליחים. קחו רגע לחשוב איפה היינו עכשיו אם הם לא היו עושים את עבודתם נאמנה. הם מסכנים את עצמם למעננו, למען המדינה. זמרים, יוצרים, חיילים, ואפילו השכן מלמטה, כולם באים יחד ומגלים את האנושיות שבכולנו. בפעם הבאה שאתם מרגישים חנוקים, תקועים, או אולי קצת בודדים, אני ממליצה לכם לחפש חדשות טובות, יתרונות למשבר הקורונה או לדבר עם מישהו קרוב, לאגור כוחות מחודשים לימים הבאים. הרי בסופו של דבר, גם זה יעבור.

שום דבר לא יכול לעצור אותנו

מאת: **אור אלון**, שנה א'

"ימי הקורונה" כך מכנים בחדשות את הימים האחרונים שעוברים על העם שלנו, על העולם שלנו ואני בכלל חושבת שמזמן היה אפשר להחליף את המילה "ימים" במילה "תקופה". "ימי הקורונה" היה פרק זמן שעוד חשבנו שקורונה היא מגיפה חולפת אבל בעל כורחנו הבנו ש"ימים" הם לא הגדרת הזמן הנכונה. קורונה הפכה להיות חלק מהחיים שלנו, ואט אט ככל שיוסרו ההגבלות היא תהפוך לחלק מהשגרה שלנו. אנחנו נצטרך ללמוד לחיות איתה, לא לפחד ממנה, לדעת איך לגשת אליה, אין לנו ברירה. אם אני עוצרת לשנייה את הכתיבה ומרימה את הראש, אני רואה את הטלוויזיה דולקת על ערוץ החדשות. מצחיקה אותי המחשבה עד כמה רעשי המבזקים הפכו לחלק מרעשי הרקע בשגרת חיינו.

אז מה זה בעצם קורונה? נראה לי שבסוף התקופה הזו, אנשים כבר יוכלו להגיש על הנגיף עבודות גמר, הרי אנחנו יודעים עליו כמעט הכול – מלבד שאלת מליון הדולר: איך מביסים אותו? יצא לי לחשוב על פשר השם של הנגיף "קורונה" מה בעצם עומד מאחוריו? הרי לא סתם בחרו לו את השם. אז המשמעות הפשוטה היא "כתר", והוא ניתן לנגיף כי מבעד למיקרוסקופ ניתן להבחין בצורתו המזכירה צורה של כתר. מעניין לחשוב על המשמעות של השם, לנסות לרדת לעומק העניין. הרי כתר הוא אובייקט אשר מסמן שליטה, כוח והאחוז בו הוא בעל המעמד הגבוה ביותר. אז אולי בעצם אותו נגיף בא להשליט עלינו סדר חדש? אולי הוא בא לנהל את החיים שלנו בדרך שונה מהדרך שבה דבקנו עד עכשיו? לעצור את רצף החיים המסורף, השאיפה לשלמות, תאוות הכסף והיוקרה, סגנון ה"לראות ולהיראות", רכילות, לשון הרע, חוסר סבלנות ובעיקר חוסר סובלנות, לא לבחול באמצעים ולעשות הכל כדי להגיע לפסגה. בשגרת החיים העמוסה, מחשבות ותהיות באות בדרך כלל בלילה, וגם אז אנחנו לא מקדישים להן מספיק זמן כי אנחנו ממהרים לכוון את השעון המעורר לשעה 7:00 ולא לוותר על אף דקה של שינה. אבל אז, דווקא כשחשבנו שאנחנו מלכי העולם, ששום דבר לא יכול לעצור אותנו, הגיעה הקורונה וסידרה לנו "יופי של זמן לחפור בתוך עצמנו".

אז מסתבר שאנחנו לא כאלה חזקים וגם לא כאלה חסינים, ויש דברים שהאנושות עוד לא הספיקה להכיר, ואגב מרבית הסיכויים שהיא זו שהביאה את המגיפה על עצמה, הכל היה רק שאלה של זמן – מתי היא תתפרץ. אני חושבת שבני האדם צריכים לעצור, פשוט לעצור עצירה מוחלטת – לא רק פיזית אלא גם מנטאלית, איך אומר הווייז: "לחשב מסלול מחדש". הרי כשהלכנו לקנות מוצרים בסופר אנשים היו עסוקים בלהסתער, להעמיס, לקחת עוד חבילת ביצים. מזל שריחוק פיזי הפך לתקנה, מי יודע אולי גם דחיפות ומכות היו קורות. האם מישהו מאיתנו עצר להסתכל במבוגרת שעומדת בכניסה לסופר? מתלבטת האם להיכנס או לא? מנסה לצמצם את הרשימה, לבחור האם חלב פחות חשוב מלחם כי בטח במוצרי חלב יהיו יותר מדי אנשים? האם מישהו ניסה להציע לה עזרה? האם בכלל הבחינו בה? או האם חשבנו עליה שלקחנו שלוש תבניות ביצים ל-4 נפשות?

בנימה אישית, הייתי יכולה לכתוב על הקשיים הרבים שיש בלמידה מרחוק (ויש קשיים) לא רק לסטודנטים, גם לילדי בתי הספר, להורים שלהם, למורים שלהם שצריכים למצוא את האיזון בין הילדים הפרטיים שלהם לבין ילדי הכיתה, ומי בכלל יודע מה עובר להם בתוך הנפש? אולי הראש שלהם בכלל לא פנוי ללמד? להעביר מערכי שיעור ולחייך חיוך רחב שמשדר יציבות וביטחון שבפנים הם מתפרקים?

הנושאים האלו חשובים מאין כמותם: מצב מערכת החינוך, ההתמודדות עם השבתת המשק, המשבר הכלכלי, מניין הקורבנות שכוללים בעיקר אנשים שבלעדיהם לא היינו פה בכלל, ועדיין בחרתי לצאת מהקופסה שלי, מהאזור האישי שלי ולכתוב על מה עלינו לקחת מהתקופה הזו? אילו אנשים עלינו להיות? מהו סדר העדיפויות שלנו? והיכן מתחילה ונגמרת האנושיות שלנו?

אומרים שתמונה שווה אלף מילים – לכן הבאתי מקבץ של תמונות שנצרכו בתודעתי, תמונות שמנסות לשקף במקצת את המצוי כיום בחברה הישראלית. הלוואי שכולנו נהפוך את הרצוי להפך הגמור ממה שמוצג בהן.

כמורים לעתיד - אנחנו "המערכת"

מאת: מירית פדלון, שנה א'

"מגפת הקורונה תפסה את כולנו לא מוכנים" שמעתי במשדר החדשות הבוקר וחשבתי לעצמי שלא באמת אפשר להכין את עצמנו לסרט האימה הזה שבו אנו השחקנים. בשעה שהמדינה סוערת, הממשלה רופפת, הכלכלה קורסת, והמדפים מתרוקנים - אני, סטודנטית שנה א', עוד מנסה להתאושש מ'הסערה' הקודמת - תקופת המבחנים. אין ספק שלתקופת המבחנים הייתה תופסת אותי אחרי אותו תסריט אימים, לא הייתי מעיזה אפילו לכנות אותה באותם כינויים מוגזמים, וודאי לא אחרי שראיתי את הכתבה המצמררת על הרופאים בבתי החולים שהפכו לאלו המחליטים מי למוות ומי לחיים, לא אחרי שראיתי את מבטם של הקשישים הבודדים צמאים לידם המלטפת של הילדים והנכדים, לא אחרי שפגשתי באותם מבטים מפוחדים הבוהים בכניעה בטבלת המספרים - לא בזו של הציונים, אלא בזו שמונה בטבעיות אכזרית נפטרים, חולים, מחלימים. המרוץ נגד הזמן נעצר לרגע ונדמה שהעולם מזכיר לנו שהוא יכול להתקיים גם בלעדינו ושנאנחנו לא באמת קובעים פה דבר. מספיקה 'סערה' הכי קטנה שתטלטל את הספינה כולה ותטביע רבים מן המפליגים בה. אבל לנו, לאנשי החינוך יש ספינה משלנו, אף אחד לא באמת יכול לטלטל את ספינת דור העתיד. במציאות הזויה שבה העולם מנסה להרים את ראשו מעל המים אנחנו, רבי החובל של הספינה, לא באמת יכולים להרים ידיים. מיום ליום מתחדדת בי ההבנה כי

כמורים לעתיד אנחנו לא "בורג חשוב במערכת" אנחנו המערכת, עמוד התווך של החברה, העוגן של אותה ספינה מיטלטלת, אלה המכוונים את התועים בדרך, אלה הזורים בחייהם שפיות מתובלת ברצון, בעשייה, ביצירה מכל מיני סוגים ומעל לכל - ים של ערכים. מערכת החינוך סגרה כרעם ביום בהיר את השערים והילדים כבר החלו מתנוונים אל מול המסכים, מחפשים את עצמם בין ערמות הסרטים והמשחקים שהחליפו בין רגע את החברים, את הספרים, מביטים בעיניים תועות, מבקשים/לא מבקשים לשוב אל מסלול החיים. וההורים בכוחותיהם האחרונים מנופפים מלב הים לעזרת אנשי החינוך שיושבים אי שם בחוף מבטחים, עומדים איתנים אל מול אותה סערת אימים. ובזמן שמשאבי האוצר וכיסיהם של בעלי העסקים בכאב מתרוקנים, הם בין המטלות והשיעורים המקוונים ממלאים את מצברי המנועים, נחושים להבטיח את עתיד הילדים. בנימה זו אני מציעה שאנו הסטודנטים, המחנכים בהתווה, לא ניפול בימים אלה אל מעגל של אדישות ונסה להאיר באורנו החינוכי והטוב גם אם זה רק על מי שקרוב, נהיה אוזן קשבת ויד מכוונת לאלו התועים בדרכים ונסה להפיץ במעגלינו הקרובים את הערכים שבזכותם ראויים אנו להיות מחנכים.

סטודנטים ומרצים חוקרים יחד את נפלאות הטכנולוגיה

מאת: שירז בן סימון, שנה א'

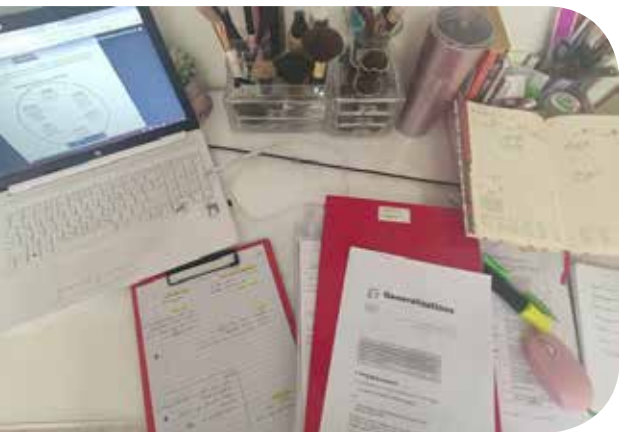
לא כך ציפיתי שתיראה השנה הראשונה ללימודיי. על אף החששות שהציפו אותי לקראת התחלת הלימודים, שמחתי להיכנס אל המסגרת ולקבל את כל הטמון בחובה. ציפיתי למפגשים עם אנשים חדשים, קיוויתי להתמלא ידע חדש וייחלתי לשמוח ולברך על התהליך שאני עתידה לעבור. ההתחלה לא הייתה פשוטה אך הסתגלתי במהירות לשגרה החדשה, וציפיותי התממשו. לפתע, העולם והשגרה שאליהם התרגלתי עצרו מלכת. כל שהכרתי הפך נחלת העבר, יש להתרגל ולהסתגל מחדש. ביתי נעשה לקמפוס, בו אני מסתובבת בין שיעור לשיעור ויוצאת למרפסת כדי לספוג קצת שמש, ממש כמו בספסלי המכללה. השולחן שבחדרי המשמש בעיקר לאיפור או לקריאה, הוסב להיות שולחן עבודה במשרה מלאה. המחשב מחובר עשרים וארבע שעות ביממה אל שקע החשמל, שהרי הוא בדיוק כמוני - דורש אנרגיה מתמדת וכוח בלתי נדלה.

אחד האתגרים במעבר אל למידה מרחוק היה המשמעת העצמית. כאשר כולם מתנהלים, עובדים ולומדים מהבית, תחזוקת השגרה הופכת להיות מעין מטלה. לקום בשעות בוקר מוקדמות, לשמור על תזונה ויותר מכל על שגרת הלימודים - כל אלה כבר לא נלקחים כמוכנים מאליהם. בעוד שבמים כתיקונם אנו ישובים בהרצאות וצופים במצגות או מפתחים שיח עם המרצה, עתה הכול שונה. ניתן לשבת מול המרצה בחזקת "רואה ואינו נראה", להשתפל עוד קצת בכיסא, לעבור עם המחשב אל המיטה, לקום למצוא משהו לאכול... מפה לשם - שעה וחצי עברה. רגע, מה למדתי?

זהו אתגר שעליו הצלחתי להתגבר, ומשעשיתי זאת, הלימודים הפכו חווייתיים בצורתם החדשה. ברגע שהבנתי את המצופה ממני, נחשפתי אל האפשרויות הרבות העומדות בפניי כדי ליישם זאת באופן מוצלח, והבנתי שהשד לא נורא כל כך. אומנם צריך לעקוב אחר תאריכי הגשה ושעות השיעורים על אף שימות השבוע מעט מתבלבלים, לדאוג גם לעצמך ולקום להתעמל אחרי עשר שעות רצופות מול המחשב; אך כשההשקעה משתלמת, תחושת הגאווה ממלאה כל חוסר.

אנו חוקרים יחד עם המרצים את נפלאות הטכנולוגיה והאמצעים העומדים לרשותנו, מבינים יחדיו שישנן דרכים מגוונות וכולן מובילות לאותה למידה משמעותית ואיכותית. אנו נותנים עצות ומחווים דעה, נשארים בקשר רציף ואף הדוק יותר משהיה. על אף הפירוד הפיזי, אנו תא אחד הלומד בשיתוף פעולה, והסדר נותר על כנו. ישנם אפילו יתרונות שאני מקווה שנוכל להפוך לדבר שבשגרה, לכשנשוב אליה.

השיעור החשוב שלמדתי כתוצאה מהמצב הזה - הוא להשתחרר מהקיבעון. בתור סטודנטית בשנה הראשונה, אני חוויתי ועודני חווה תחושות חדשות ומתנסה בדברים חדשניים שטרם נראו. לא זו בלבד שזו השנה הראשונה ללימודיי, אני משתתפת בתהליך ראשוני יחד עם כל שאר הסטודנטים. הסתגלות, השתללות, רצינות ושקדנות הן מנת חלקי יותר משהיו בעבר. ואני מאמינה שכמורה לעתיד, אני לבטח נשכרת מכך.

הרבה זמן פנוי- להיות עם עצמך

מאת: ישראל שומינוב, חינוך גופני

תחילה הייתי מעוניין להציג את עצמי. שמי ישראל שומינוב, אני בן 25 מהעיר שדרות, במקצועי מאמן כושר וסטודנט לתואר ראשון בחינוך גופני במכללה. רציתי לשתף בכמה ממחשבותי ורגשותי בתקופה הזו.

כן, זאת בהחלט תקופה שקיבלתי די קשה כאשר היא התחילה, ומחשבותי גרמו לי להאמין שאין מצב שהתקופה תדרדר באמת עד כדי כך.

כבן העיר שדרות ההרגשה של הסגר אינה זרה לי. אך כאשר נכנסנו למצבי חירום - זה תמיד היה לתקופה קצרה, ובמהרה חזרנו לשגרה. לעומת זאת, הפעם המקרה שונה וקיצוני, מקרה שחשבתי שרואים רק בסרטי פוסט-אפוקליפטיים.

לקח לי זמן באמת להבין ולהפנים שזה אינו מצב חירום רגעי, אלא זה באמת קורה! בכל זאת הייתי אומר שהתקופה האחרונה לא העלתה בי רגשות שליליים כאלו ואחרים, אלא יותר כמו ריקנות קלה - כל השגרה שהכרתי כה טוב, פשוט השתנתה לי בין רגע.

קיבלתי את זה די ב'שוק', בעיקר בגלל כל 'הזמן הפנוי' שפתאום הופיע. זה לא זמן פנוי לבילויים, לפנאי, לסידורים וכו', אלא זה הרבה זמן פנוי - להיות עם עצמך.

אחרי זמן מה כל המכשירים הסלולריים לא ממלאים את הריק, וכמה שהייתי רוצה - לא יכולתי להתאמן כל היום ולא יכולתי להיפגש עם מתאמנים (חוץ מכמה שהסכימו להתאמן באופן מקוון). מניסיוני בצבא (כלוחם), כאשר משאירים אדם זמן רב מדי עם עצמו ועם מחשבותיו, מגלים הרבה צדדים שאיננו רוצים באמת להתמודד איתם. הפעם חוויתי את זה אחרת, והפעם הצלחתי להביא את מחשבותי לאזור של הארה ושיפור עצמי-פנימי.

אני אוהב להיכנס הרבה יותר לדיאלוגים פילוסופיים עצמיים, מדיטציה, ובכללי - להמשיך לשפר את גישתי הכללית לחיים.

מאז ומתמיד אלו ששורדים הם אלו שמסתגלים מהר לכל מצב, והייתי אומר על עצמי שאני אכן אדם בעל יכולת הסתגלות גבוהה.

מאוד.

אני החלטתי להישאר בגישה חיובית. אני אומנם לא יודע איך ולמה, אך אני מאמין מאוד שכאשר המצב יתבהר יהיה ניתן לראות שכל ה'משבר' הזה היה לטובת הכלל (זה כבר עושה פלאים לעולם).

תודה על המאמץ להמשיך את הלמידה כראוי

מאת: נופר וינגרד, שנה א

כבר יותר מחודש שאנחנו חיים בתקופה מאתגרת. תקופה שאנו לא רגילים אליה ולא יודעים כיצד להתמודד איתה. אף אחד לא הכין אותנו מראש אליה וגם אף אחד לא יודע מתי נצליח לצאת ממנה. התקופה מעלה הרבה חששות ושאלות לגבי ההווה, העתיד הקרוב והעתיד הרחוק שלנו.

לי אישית נורא קשה להתמודד בתקופה הזו. אני זקוקה לשגרה ויציבות בחיים, אוהבת סדר יום מלא וקבוע מראש והיה לי קשה כשפתאום השגרה נקטעה. אך היום, לאחר בערך חודש ימים, למדתי להתמודד עם התקופה הזו על הצד הכי טוב שאפשר.

אני מאמינה כי בעתיד יסתכלו על התקופה הזו כאל דבר חיובי. העולם היה צריך הפסקה מאתנו וכנראה שגם אנחנו ממנו. בזכות התקופה הזו ישנה ירידה בזיהום האוויר, מאגרי המים מתחילים להתנקות, בעלי חיים מופיעים במקומות שלא הינו רגילים לראותם בהם קודם ולטבע זו תקופה טובה. אני משתדלת לראות את ההיבטים החיוביים של משבר הקורונה: היא לימדה אותנו כמה השגרה, שאנחנו כל היום מקטרים ומתלוננים עליה, כל כך חשובה לנו וכמה קשה לנו בלעדיה. הקורונה גרמה לנו לראות את הערכים החשובים באמת. את הערכות ההדדית, את האחדות החשובה, את התרומה וההתנדבות. ערכים אלו הם ערכים מנחים בחיים שלי ובתקופה של הקורונה פתאום ישנה מודעות רבה יותר לערכים האלו.

אני מתנדבת במד"א כבר מעל חמש שנים, ארבע שנים מדריכה וכמעט שלוש שנים חובשת. אני זוכרת שבראיון כניסה להתנדבות שאלו אותי למה דווקא מד"א? בלי לחשוב הרבה, מיד עניתי "אני מאמינה בערכות הדדית ובהתנדבות. אני מאמינה שאני אקבל ממד"א הרבה יותר משאני אתרום. טוב לי לראות שטוב לאחרים". בתקופה הזו אני לא יכולה להתנדב כיוון שאני באוכלוסיית סיכון וזה הדבר שהכי קשה לי בתקופה הזו, אך אני לא מתייאשת ותורמת כמה שאני יכולה בפעילויות הומניטריות אחרות.

חשוב לי שבתקשורת יפרסמו גם את הצד החיובי של התקופה שאנו חווים ולא רק את הצד השלילי. חשוב לי שסטודנטים אחרים יבינו ש"אנחנו כולנו באותה סירה" ויש שתי אפשרויות להתמודד איתה. האחת, לקטר ולבכות על כמות המטלות ועל דרך הלמידה הלא שגרתית. השנייה, היא לקבל את זה, לקחת נשימה עמוקה, להבין שזה המצב ולנסות לקבל את זה לטובה. להגיד תודה שיש לנו את זה ושלא ביטלו לנו את הלימודים בכלל. להגיד תודה על המאמץ שעושים על מנת שנמשיך את לימודינו כראוי.

אני יודעת שקשה אבל מאמינה שעם המון אופטימיות וחוזק אנחנו נעבור את התקופה הזו ונצא ממנה מחוזקים וחזקים יותר וכמובן שאנשים טובים יותר.

מרחב למידה בחירום

סיסמת כניסה לאורחים- 12345678

צוות התמיכה לשירותך

מודיעין המכללה : 08-6402777

מי"ח"ם (תמיכה במוודל)

שעות קבלת תמיכה טכנית

יום ד' - 12:30 עד 16:00

יום ה' - 08:30 עד 16:00

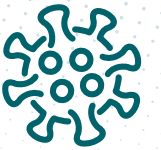
טלפון: 08-6402753

או ללחוץ על "עזרה ותמיכה"

תמיכה טלפונית בימים ב', ג', 21:00-23:00

בטלפון: 054-5252614

לתאיאום - solomovi@gmail.com

אנו מנהלות קשר רציף עם הגננת המכשירה ב'גן עטלף'

מאת: **גילי מורג והדר ברגמן**, תכנית ההכשרה לגיל הגן
הגננת המכשירה: נעמה גרביזאדה

בשבועות האחרונים, מאז שהודיעו שהלימודים עוברים להתקיים באופן מקוון, אנו מנהלות קשר רציף עם נעמה גרביזאדה, הגננת המכשירה שלנו ב'גן עטלף'. בזמן מורכב זה למדנו ממנה כמה חשוב והכרחי לשמור על קשר הדוק עם ילדי הגן ולהשרות עליהם ביטחון גם מרחוק. נעמה הגננת מכילה מאוד את הילדים גם בזמנים מאתגרים אלו, נרתמת למען צורכיהם גם דרך קשר מרחוק ומשתדלת להעניק מענה לכל אחד מילדי הגן.

כדי להפיג מתחים פנתה נעמה לכוכבי ילדים שונים, כגון מיקי שמיקי, דוד חיים, ודאגה שהם ישלחו ברכות מצולמות לילדים. כבר מתחילת תקופת ההסגר היא שולחת לילדי הגן בכל יום סרטונים עם ברכות, ומעבירה להם מפגשים דרך 'זום'. גם אנחנו השתתפנו במפגשים ב'זום' וזכינו לראות את ההתרגשות של הילדים לראות זה את זה, ואת הרווחה שלהם מהמפגש עם נעמה. במהלך המפגשים נעמה מקריאה לילדים סיפורים שונים ושרה איתם שירים. היא מעבירה לילדים פעילויות מגוונות הכוללות תנועה, ולהורים - דפי עבודה לתגמול מיומנויות ולמעקב. היא מקיימת שיחות קבוצתיות בווידאו לצורך עיבוד רגשות ומענה על צורך חברתי של הילדים ככל הניתן. כמו כן, היא קשובה לצורכי ההורים. נעמה מאפשרת גם מגוון רחב של אפשרויות למידה עם הילדים, שאינן מצריכות בהכרח התערבות מבוגר, כדי להקל על הורים שאינם יכולים להשתתף במפגשים ב'זום', כי בביתם יש מחשב אחד, למשל. היא בודקת מולם בקבוצת הוואטסאפ המשותפת אילו נושאים ותכנים הם היו מעדיפים שהיא תשלח, ומקבלת מהם משוב על הפעילויות הקודמות.

למדנו מנעמה אילו תכנים ופעילויות מתאימים במצב הזה. למשל, למדנו שעדיף לבחור בפעילויות קלילות שאינן מסובכות, פעילויות שניתן לבצע בבית יחד עם המשפחה, כמו שירים והפעלות שיעודדו את הילדים, ופחות פעילויות ארוכות ומורכבות שמצריכות ריכוז מרובה. לאחר שנחשפנו ללמידה מסוג זה, למדנו עד כמה היא מסייעת לילדים ולהורים להרגיש שצוות הגן נמצא איתם גם ברגעים אלו, תומך ומסייע לעבור את התקופה בשלום. למדנו איך לפעול מרחוק ואיך נוכל לעשות זאת בצורה טובה כשנידרש לכך עתיד. שמחנו מאוד לראות את החיוך של הילדים ואת ההתרגשות על פניהם.

על "הוראה בצמד" במהלך השנה ובימי משבר

נקודת המבט של מורה מכשירה

ריאיון שקיימה **ד"ר יהודית סלפטי-כהן**, ראש תוכנית ההכשרה לבית הספר היסודי עם **בתיא כלימי**, מורה מכשירה ב'אקדמיה כיתה'.

יהודית: כמורה מכשירה ומדריכה פדגוגית, מה את אוהבת במיוחד בתוכנית "אקדמיה כיתה"?
בתיא: הדבר הקוסם לי ביותר בתוכנית הוא ה"הוראה בצמד". בניגוד לעבר שבו נדרשתי רק לצפות בשיעורים ולתת משוב, כעת אנחנו מתכננות יחד את השיעורים ומלמדות בשיתוף. השיעור שאנו מובילות יחד הוא שיעור שונה, חווייתי, מעניין ומגוון גם לנו וגם לתלמידים. אני מעניקה לסטודנטית ביטחון ואומרת לה שאני כאן בשבילה ובמקביל אני גם לומדת ממנה.

יהודית: מה היו התחושות שלך כאשר פנינו אליך בפעם הראשונה וביקשנו שתלווי סטודנטית גם כמדריכה פדגוגית?

בתיא: הפנייה הזו אליי ריגשה אותי במיוחד, לא הייתי בטוחה שיש ביכולתי לעשות זאת. המנהלת שלי שכנעה אותי ואמרה לי שאני ראויה.

יהודית: מה המסר החשוב שאת מעבירה לסטודנטית?

בתיא: חשוב לי ביותר שהסטודנטית תדע שאנחנו לא יכולים לזלזל באינטליגנציה של התלמידים ולכן השיעור צריך לכלול משימות חשיבה מסדר גבוה. הילדים סקרנים ויודעים לעשות מספר פעולות יחד ולכן אין סיבה שאנחנו המורים נציף את התלמידים בשאלות ונענה עליהם בעצמנו. צריך לתת את הבמה לתלמידים. כאשר סטודנטית שלי מטמיעה זאת, אני מרגישה שעשיתי את העבודה שלי כראוי. אני נהנית לראות שהסטודנטיות מטמיעות את הדרך.

יהודית: במה את משתפת את הסטודנטית מעבר לתכנון השיעור והוראתו?

בתיא: אנחנו בונות יחד מבחן ובדקות אותו. אח"כ אנחנו מנתחות את הממצאים ברמת כיתה, ברמת קבוצה וברמת הפרט ובונות תוכנית התערבות.

יהודית: איזו פעילות ייחודית אתן מבצעות יחד?

בתיא: בכל יום שלישי בשעה 7:30 בבוקר אנחנו פותחים את הבוקר עם "בוקר טוב מדע". הנושא יכול להיות נושא אקטואלי או נושא מתחום המדעים. תלמידות מהכיתות הגבוהות מפעילות את יתר התלמידים. בין היתר בכל יום שלישי תלמיד אחד עולה על "בימת הנואם" ומספר על משהו חדש שלמד במדעים. ביום זה התלמידים לא מאחרים לבית הספר, הם רצים כדי להספיק להשתתף בכל הפעילות. גם הסטודנטית עושה כל מאמץ להגיע ביום זה, למרות שזה לא יום התנסות.

יהודית: ילדי הדרום חשופים למצבי חירום הנובעים ממצב ביטחוני וכעת מצב חירום הנובע מההתפשטות נגיף הקורונה, כיצד את והסטודנטית שלך מובילות "למידה מרחוק"?

בתיא: אנחנו נמצאות בקשר רצוף עם התלמידים. מיטל, הסטודנטית שלי, ערכה סרטון ל"מפקד בוקר" בדרך יצירתית. כל תלמיד היה צריך להתפקד בעזרת תמונות ילדות. התלמידים שיתפו פעולה והתקבל תוצר מדהים.

על "הוראה בצמד" במהלך השנה ובימי משבר -

נקודת המבט של סטודנטית

מאת: **מיטל חזות**, תכנית ההכשרה לבית ספר יסודי, שנה ג'

שמי מיטל חזות, סטודנטית בתוכנית ההכשרה לבית הספר היסודי שנה שלישית במכללת קיי. אני מתמחה במדעים ובלשון עברית.

ביום הראשון שלי בבית הספר "נווה במדבר" נערכה היכרות קצרה ותיאום ציפיות עם בתיה, המדריכה הפדגוגית והמורה המאמנת שלי. כבר שם הבנתי שעומדת מולי אשת חינוך לא רגילה. מהיום הראשון בתיה גרמה לי להרגיש בנוח, הרגשתי בטוחה במקום שהגעתי אליו, היא הדגישה בפניי כמה חשוב לה שאבוא ואשאל שאלות - כי "אין הביישן למד".

במהלך ההתנסות, מלבד הקשר המקצועי שנרקם, בין בתיה לבני נוצר גם קשר אישי. היא תמיד התעניינה מאין באתי ושאלה לשלום משפחתי. בכל מהלך תקופת הלמידה עם בתיה, הרגשתי שהיא ממש "מעין ידע" בלתי נגמר. החיבור האישי איתה גרם לי להיות עוד יותר צמאה לידע, הן בפן המקצועי והן בפן האישי. נוצר אצלי הרצון לדעת יותר ולתת יותר למען התלמידים - שהרי אם לא נחזק את הזיקה למקצוע המדע והטכנולוגיה הוא עוד עלול להיעלם במרוצת השנים.

תכונה חשובה שלמדתי מבתיה היא החשיבה "מחוץ לקופסה". בהתחלה, ליווה אותי חשש מאוד גדול. לא בדיוק הבנתי איך להתחבר לסוג השיעורים שהיא מקיימת משום שהגעתי עם חשיבה מאוד מקובעת על איך אמור להראות שיעור: פתיחה, גוף וסיום. אך פה פגשתי משהו אחר. בתיה גרמה לי להתחבר לראש ה"משוגע" שלה ונתנה לי נקודת מבט אחרת על דרך ההוראה. בתיה לימדה אותי איך לשלב חוויה בשיעור, איך לקרב את התלמידים לתחום המדעים, איך ללמד בדרך מעניינת שתאגד את הדור הצעיר שצמא לאתגרים. למדתי שחשוב ללמד בדרך שמגרה את הסקרנות של התלמידים, וכן שיש לשלב משימות מסדר חשיבה גבוה בכל שיעור.

אני מרגישה שהגעתי למקום שבו תחום המדע והטכנולוגיה הוא אהוב ונלמד בצורה שונה וייחודית. הייחודיות טמונה בדמותה של בתיה שמלווה אותי לאורך כל הדרך, שיודעת להנגיש את תחום המדע והטכנולוגיה בצורה מעניינת בשילוב הומר ותיאטרליות שמלווה את השיעורים. רק כאשר נחשפתי לשיעורים שלה ול"הוראה בצמד", הבנתי למה התלמידים כל כך אוהבים את שיעורי המדעים ולמה הם עומדים בתור בכניסה למעבדת המדעים עם רצון לפרוץ את הדלת. לאט לאט, התחברתי לדרך העבודה שלה ועולם חדש נפתח בפניי!

למדתי שעל מנת ללמד שיעור טוב בתחום המדע יש להשתמש בחמשת החושים - לתת לתלמידים ממש לחוש את החומר, לשמוע, לטעום אם ניתן, לראות את נפלאות התחום ולהריח. למדתי, שיש לשלב בשיעור הומר ורגישות, אתגר, יחס אישי לכל תלמיד ותלמיד.

אני מרגישה שממש עברתי שינוי בתפיסה שלי לגבי שיעורים (בכל מקצוע ולא רק בתחום המדעים). לקחתי את שק המידע והערכים של המורה המשמעותית שאותם לימדה אותי בתיה, את דרכי הלימוד השונות והמגוונות, את האינטואיציה - לפעמים להנמיך ולפעמים להרים את הקול. למדתי איך כלל תלמידי הכיתה משתפים פעולה בשיעור ולא רק תלמיד אחד שמלווה אותי לאורך השיעור. אני יודעת שאצא לדרך חדשה כשאני מגובשת יותר ומקצועית יותר.

ה"הוראה בצמד" - היא לימוד משותף, שתי מורות - המורה המכשירה והסטודנטית מלמדות יחד. נאחזתי ברצינות של לימוד משותף ובזכות כך קיבלתי מבתיה הנחיות און-ליין כיצד לפעול, להגיב לסיטואציה מול תלמיד ואין לגשת לתלמידים תוך כדי השיעור. אני לא אשכח לעולם, שבכל פעם שפעלתי בצורה טובה בתיה תמיד ידעה להעריך ולומר את המילה הטובה: "כל הכבוד, גאה בך!" זה נתן לי כוח ועוצמה והראה לי שאני בהחלט בדרך הנכונה. את החיזוקים

החיוביים אימצתי גם ביחס לתלמידים. אני מרגישה שמלבד השינוי בדרך העבודה שלי גם הגישה שלי כלפי התלמידים השתנתה. בתיה טרחה להדגיש בפניי כמה 'אסור לזלזל באינטליגנציה של התלמידים'! כל התלמידים הם פורצי הדרך של הדור הבא, כל התלמידים הם נבונים - רק צריך לדעת להרים אותם במקום שקשה להם, לגרות ולאתגר את החשיבה שלהם. וזאת גישה שאימצתי לחיים ולא רק כאשת חינוך בעתיד.

במסגרת ה"הוראה בצמד" בתיה הכניסה אותי להיות שותפה איתה בפרויקט מיוחד מאוד - פרויקט הרובוטקה הבית ספרי. במסגרת פרויקט זה השתתפתי בתחרות הארצית של FLL. לקחתי קבוצה ועבדתי איתה לאורך כל השנה עד שהגענו יחד לתחרות הארצית!

בימים אלה, כשאנו נמצאים בזמן חירום ארצי (ועולמי) בתיה ואני ממשיכות לקיים קשר רציף ויום יומי! חשבנו על דרך מקורית ומעניינת להפעיל את התלמידים. ביקשנו מהם לבצע משימה חווייתית ומלמדת - היה עליהם לחקור על מדען מסוים שמהווה עבורם מקור להשראה. הם הצטלמו עם התוצר, הכינו סרטון מקסים שנשלח אל מנהלת בית הספר וצוות המורים, סרטון ששימח את ליבם ואת לב ההורים! הסרטון הגיע עד לדוברת משרד החינוך שהתרגשה מאוד והייתה מאוד גאה בעשייה שלנו!

כאשר אמרו שהלמידה מרחוק מפסיקה, ומתוך ההיכרות שלי עם בתיה, ידעתי שהיא תמשיך להיות בקשר עם התלמידים מכיוון שהם האור שמלווה אותה מדי יום. החלטתי שגם אני ממשיכה להתנהל מרחוק.

הלמידה היא למידה משמעותית במיוחד כאשר התלמידים היו צמאים לפעילויות חווייתיות ולאורור רגשי בגלל המצב שבו הם נמצאים ובגלל עומס המשימות שהם מקבלים. הרגשתי שהלמידה מרחוק היא לא רק לימוד התלמידים אלא למידה אישית שלי מול בתיה - איך להתנהל במצבים כאלה.

אז יצרתי עם בתיה קשר מדי יום, השתדלנו לעשות זאת באפליקציית ZOOM כדי לחוש אחת את השנייה גם מרחוק.

בתיה הכירה לי את תוכניות משרד החינוך במצב חירום שלא היו מוכרות לי. נחשפתי לאתרי לימוד בתחום המדע והטכנולוגיה. התחלנו בבניית מערכת שעות ללימוד סינכרוני שבה שיבצנו את עצמנו כך שלא נכביד על התלמידים בתחום שלנו. התלמידים הכירו את המערכת מראש, קבענו איתם תאריך ושעה, הכנו שיעורים מתוקשבים יחד ובדקנו אותם. השתתפתי בפרויקט "נתיב האור" - בו הייתי שותפה להפצתו בקבוצות ווטסאפ. השתדלנו לשלוח לתלמידים הודעה קולית שידעו שאנחנו איתם ולמענם גם בתקופה קשה זו. בעזרת בתיה, שלימדה אותי מתחילת השנה איך להפעיל את התלמידים באמצעים טכנולוגיים שייכתי משימות באתר "אופק" ובדקתי אותן, שלחתי לתלמידים משימות חווייתיות, כגון ביצוע ניסויים ביתיים מעניינים וכתביבת השערות. הכנתי לתלמידים משימות על ניבים ופתגמים המתחבאים בתוך תמונות שהם היו צריכים לגלות. אנחנו עדיין ממשיכות לחפש ולהמציא דברים חדשים והכי חשוב הוא שהלמידה ממשיכה. אנחנו מחפשות יחד כל דרך להשתפר למען התלמידים. סוף דבר - בתיה מבחינתי היא לא עוד מורה שהגיעה להראות לי איך לעמוד מול כיתה. היא מורת דרך, השראה של ממש לבניית מסלול חיים משמעותי בהוראה.

"המורה הבינוני אומר. המורה הטוב מסביר. המורה המעולה מדגים. אבל המורה הגדול - מעורר השראה" (יש לציין את מקור הדברים).

יש שיגידו "קורונה צרונה" ואנחנו נאמר "קורונה יתרונה"

מאת: **תאיר זינו ועדי אליה** תוכנית הכשרה לגיל הגן, שנה ב'.

את סמסטר א' סיימנו במלוא המרץ, ובעודנו נרגשות ומשתוקקות לפתיחתו של סמסטר ב' הודיעו באופן מפתיע ולא צפוי שמגפת הקורונה הבינלאומית החלה להתפשט בקצב אקספוננציאלי. עקב זאת נמסר לנו כי מוסדות להשכלה גבוהה וכן מוסדות החינוך ייסגרו עד להודעה חדשה, קרי המכללה והגנים שבהם אנו מתנסות. לדאבוננו, נקטע לנו הרצף של ימות השבוע והשגרה המבורכת והצטרכנו להסתגל לשינויים שחלו במהרה.

שגרת חיינו הפכה למאתגרת ממה שהייתה קודם לכן, ובעיקר משום שאנו ממלאות לא מעט תפקידים, וביניהם גם אימהות במשרה מלאה. אנו משלבות את האימהות עם שעות של למידה מרחוק ב'זום' בקורסים השונים, עם מספר לא מבוטל של מטלות ועבודות להגשה. כמו כן, אנו שומרות על קשר רציף ומתמיד עם הגננת המאמנת שלנו ועם ילדי הגן שבו אנו מתנסות.

צפינו שזה הולך להיות קשה, אבל קשה לא אומר שזה בלתי אפשרי. גילינו אופטימיות והאמנו שאין לנו אלא להרכיב את המשקפיים הוורודים ודווקא מתוך כל העומס והלחץ - עלינו להתבונן בצדדים החיוביים ולהצמיח את היתרונות מתוך המשבר, שכן הוא מהווה עבורנו מנוף לעתיד לבוא. אנו סבורות כי ישנם אומנם יש דברים שהם לא בשליטתנו, כמו המגפה שפקדה את העולם כולו ואת ארצנו בפרט, אך ישנם שני דברים שאנו כן שולטים בהם - בפעולות שלנו ובמחשבות שלנו.

החיים הם למעשה 10% מה שקורה לנו ו-90% הם כיצד אנו מגיבים למה שקורה לנו. זו הסיבה שלשמה בחרנו להטות את החשיבה שלנו לכיוון אופטימי תוך שימת הזרקור על החיובי שבתוך האתגרים הנקרים בדרכינו. בתקופה זו נוכחנו לגלות עד כמה ההתנסות בגן היא חלק אינטגרלי מהשגרה שלנו, היא חסרה לנו והגעגועים לילדי הגן גוברים. יש בנו רצון עז לשמור עימם על קשר רציף מתוך הבנה מפוכחת שהוא נוסך בהם ביטחון וחוסן ותורם לפן הרגשי שלהם נתבקשנו לשלוח לילדי הגן סרטון במסגרת הקורס 'סדנה דידקטית בהוראה בגן' שמטרתו היא העברת מסר, תוכן או ידע. תחילה תהינו מה נרצה יותר להעביר לילדים בסרטון בהתחשב בתקופה זו, בחוויה הרגשית של הילדים ובהתמודדות שלהם עם השגרה החדשה. העלינו על הדף מספר רעיונות אופציונליים ולבסוף כל אחת מאיתנו בחרה נושא שהיא הכי הזדהתה עימו, תוך מחשבה רבה על יכולותיהם של הילדים ועל דברים שהם בני ביצוע עם ההורים.

תאיר: אני בחרתי לשיר את השיר 'פרפר אחד' מאת עידית סולקין. עידית היא מוזיקולוגית, מוזיקאית, כותבת ומלחינה פזמונים ושירי משחק לילדים. בין תפקידיה היא גם המרצה שלי בקורס 'שירי משחק ותנועה בגיל הרך'. הסיבה לבחירת שיר כתוכן להעברת מסר נעוצה במחשבה להפיג את המתח, את הקושי ואת החרדות שההסגר כופה על הילדים ולהעלות חיוך על פניהם. יצאתי מנקודת הנחה שלבטח משוחחים עימם רבות על נגיף הקורונה ולכן בחרתי בתוכן שאינו מתייחס כלל לנגיף, אלא מתייחס לתקופה ולעונת האביב שבפתח ולאחד מסממניו.

הסרטון גרף מחמאות והערכה רבה מהסטודנטיות בשנתון, מהמדרכיות הפדגוגיות ומעידית עצמה. משפט אחד שנגע לליבי מתוך הכיתוב הארוך שנכתב על ידה היה "העשייה הזאת מגיעה מהמקום האמיתי ומאהבה של המקצוע והילדים. זה לא הכסף, לא החובה ולא שום דבר אחר. במילה אחת -

תאיר זינו

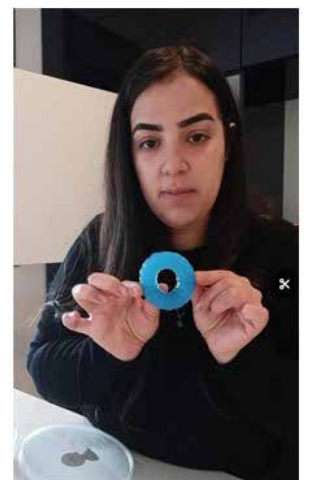

עדי אליה

זו אהבה". זה העלה בי חיוך, ורגשות חיוביים גאו בי. זוהי תחושת סיפוק מיטבית ואין יותר כיף מההרגשה שהעשייה ולו הקטנה ביותר, מוערכת על ידי מלמד. ללא עוררין זה מדרבן, מניע ומאיץ את המוטיבציה הפנימית שטבועה בתוכי. אני סבורה ש"אין תחליף לעבודה קשה" (תומאס אדיסון).

עדי: אני בחרתי בהכנת סבונים בצורות ובצבעים שונים. בחירתי בתוכן זה נבעה מהרלוונטיות ומהחשיבות של רחיצת הידיים בייחוד בתקופה זו, ומתוך כך שזה מעולמם של הילדים. חשבתי מה יוכל להיות יצירתי בהעברת המסר של החשיבות לרחיצת הידיים, והגעתי למסקנה שניסוי יהפוך זאת למעניין יותר. כשהסרטון נשלח לילדים, לא מעט הורים פרגנו והחמיאו ואף אימא אחת שלחה לי סרטון שהיא ובתה הכינו יחד את הסבונים. זה היה רגע מנחם בתקופה הזו, זה חימם לי את הלב לדעת שההורים והילדים משתפים פעולה. הבנתי יותר מתמיד את החשיבות של שמירת הקשר באמצעות כלים דיגיטליים ועד כמה הילדים כמהים לפעילויות דווקא בתקופה שהם בבית והשגרה שהם רגילים אליה הופרה. גם למדתי שכשהפעילות מושקעת היא מזמנת והילדים מעוניינים לבצעה.

עדי אליה

התנסות מרחוק ב'גן שיבולת'

מאת: **טל פרפרה והודיה אדרי**, תכנית ההכשרה לגיל הגן, שנה ג'
הגננת המכשירה: תמי שיטריט

בעקבות נגיף הקורונה ומצב החירום שבו נמצאת מדינת ישראל, הלמידה וההתנסות הפכו למקוונים. הדבר מוזר לנו ומקשה עלינו. בעקבות כך השגרה נפגעה ועברה להיות וירטואלית. הלמידה באופן מקוון שונה מאוד מהלמידה הפרונטלית שמתקיימת בשגרה. היא מאתגרת יותר אך עוברת בצורה טובה.

אנו מתנסות בגן מכיל שבו השונות בין הילדים גדולה. בגן לומדים ילדים בעלי צרכים מיוחדים לצד ילדים שאינם בעלי צרכים מיוחדים. בימים אלו קיים קושי בתקשורת עם הילדים. הלמידה המקוונת קשה יותר מכיוון שלא ניתן להגיע לכל ילד ולהתאים לו את השיטה הנכונה עבורו, ונוסף לכך חלק מההורים לא דוברים עברית בצורה טובה.

בימים מורכבים אלה אנו נמצאות בקשר מתמיד עם תמי הגננת המכשירה. היא משתפת אותנו בהתנהלות מול ילדי הגן במצב המורכב של משבר הקורונה ובדרכים שהיא מתקשרת עם ילדי הגן. תמי משתפת אותנו בתכנים ובסרטונים שהיא שולחת לילדים בכל יום, ובמעורבת שלה במה שקורה עם הילדים, איך הם מרגישים וכיצד הם מסתדרים בתקופה הזאת. תמי גם שולחת לנו תכנים לימודיים נוספים ומעשירה את הידע שלנו בתחומים נוספים, כמו הכנה לכיתה א' והתמודדות במצבי חירום שונים.

במסגרת ההתנסות בהוראה גם אנחנו הצטרפנו ללמידה מרחוק ושלחנו לילדי הגן סרטוני הפעלה מגוונים, כגון ברכות, שיר שמאחד את הילדים, פעילות בתנועה, פעילות קיפולי נייר. התגובות של הילדים לפעילויות שלנו היו מרגשות. הם שמחו לראות אותנו, נהנו מהפעילויות והגיבו בהתלהבות.

הקשר הטוב עם תמי הגננת המכשירה בא לידי ביטוי גם במשבר הקורונה ואנו שמחות שזכינו בה.

מדברי **תמי שטריט**, הגננת המכשירה: "כחלק מהעשייה המשותפת המתרחשת מתחילת השנה עם טל והודיה, גם כעת, בעתות משבר, בעקבות וירוס הקורונה, הסטודנטיות השתתפו בעשייה ובלמידה מרחוק. הן יצרו עימי קשר ושיתפו אותי ברעיונות שחשבו עליהם. התלבטנו יחד לגבי התאמת הפעילות לילדי הגן ודרך ההעברה. בשיח בינינו הועלו מספר שירים שיכלו להתאים לרוח התקופה ולגיל הילדים ונבחר שיר אחד. בסרטון אחד, ההתלבטות הייתה לגבי יכולות הילדים בחלק המוטורי והיצירתי. הודיה וטל פעלו ופועלות באופן יצירתי, מהיר ומותאם. לאחר הצפייה בסרטונים שלהן, התקבלו מההורים ומהילדים תגובות חמות וחיוביות. הילדים התרגשו לראותן, נהנו ושמו.

"כשהחיים נותנים לימונים - מכינים מהם לימונדה"

מאת: **לי שבתאי**, תכנית ההכשרה לחינוך מיוחד, שנה ג'

עם סיום פגרת הבחינות מערכת החינוך הושבתה בעקבות נגיף מסתורי שאיים להשתלט על העולם. הלימודים במוסדות הגבוהים הופסקו, התנועה הוגבלה ותחושת חוסר ודאות מילאה את האוויר.

"מכללת קיי" הייתה בין הראשונות שהתאימה את עצמה למצב הקיים והחלה למידה מרחוק. לאחר כמה ימים מערכת החינוך הצטרפה ללמידה המקוונת והיו לא מעט אתגרים: בתים בהם מחשב אחד ושלושה ילדים, תלמידים עם אפס עצמאות שזקוקים לתמיכה טכנית צמודה של ההורים, מורים ללא ניסיון בשימוש באמצעים דיגיטליים וכו'. כסטודנטית המתנסה בכיתה לקויות למידה מצאתי עצמי נכנסת מהר מאוד לעומק "הבלאגן" ומנסה לסייע ולהנגיש את הלמידה מרחוק. חקרתי את הדיגיטל וחיפשתי כלים שיהפכו את הלמידה לחוויתית ויוצאת דופן. שעות על גבי שעות כשהתוצאה סיפקה יחידות הוראה מקוונות ומאגר מגוון של כלים דיגיטליים שימשכו את התלמידים ללמידה. כך לפחות חשבתי. מתארגנת, מתלבשת, מדליקה מצלמה, שולחת קישור לזום, מתקשטת בחיוך ו שני תלמידים, מתוך שבעה עשר. רק שניים בקהל. ואז אני מוצאת את עצמי הולכת צעד אחורה, מחשבת מסלול מחדש ומנסה להבין איך אני מגייסת יותר תלמידים ללמידה. שולחת הודעות פרטיות בוואטסאפ, מתקשרת, שולחת סרטוני הדרכה, מתזכרת, מצלצלת ושוב מתארגנת, מתלבשת, מדליקה מצלמה, שולחת קישור לזום, מתקשטת בחיוך ו מגלה שההשקעה השתלמה, שבעה תלמידים, אמנם מתוך שישה עשר, אבל איזו קפיצה? פי שלושה. לא מוותרת על האחרים ובוחרת להתחיל בשיווק אינטנסיבי של השיעורים שלי בקבוצת הוואטסאפ הכיתתית.

לאחר כל שיעור שולחת תקציר, שולחת פרומו לשיעור הבא וזה עובד, עוד תלמידים מצטרפים, ביום השיא היינו שלושה עשר. ואז יום אחד, עד שכבר התרגלנו, מודיעים על חזרה ללימודים בבית הספר ואני מסתכלת לאחור על התקופה הזו, שבטוח תרשם בספרי ההיסטוריה, ואומרת לעצמי איזה כיף שהשכלתי. איזה כיף שהעולם החליף את הלמידה הפרונטלית בלמידה מקוונת, גם אם לקצת, איזה כיף שהייתה לי את התבונה לנצל את המצב, ללמוד, לרכוש כלים דיגיטליים (שאגב ניתן לשלב גם בהוראה הפרונטלית) וכלים מנטליים שגרמו לי להמריא למעלה וגבוה לכיוון אשת החינוך שאני רוצה להיות.

פעילות בעמותת נגבה

מאת: **עדן קדושים ודניאל בר און**, תכנית ההכשרה רג"ב

במסגרת תכנית רג"ב במכללה, אנו הסטודנטים לקחנו חלק בפרויקט חשוב - התנדבות בעמותת נגבה. עמותה זו מסייעת לילדים ונוער בסיכון, מובילה אותם קדימה ומקיפה את כל צרכיהם. נגבה בין היתר מפעילה מועדוניות לילדים בכיתות א'-ו' בערים ירושלים ובאר שבע. המועדוניות מהוות מעין בית לילדים בשעות אחר הצהריים אשר בו הילדים מקבלים יחס אישי ומשתתפים במגוון פעילויות חווייתיות ומלמדות. במהלך חופשת הסמסטר, לפני ימי משבר קורונה, כל זוג סטודנטים מתוכנית רג"ב הגיע למועדונית נגבה לשני מפגשים וזאת על מנת ללמד ולחשוף את ילדי המקום לנושא הביו מימיקרי - חיקוי ולמידה מהטבע.

לפני קיום המפגשים עם הילדים עברנו הכנה - למדנו מהו המקום אליו אנו מגיעים, מי הילדים שנמצאים שם, הכנו פעילות בהתאם לגיל הילדים וכך גיבשנו לעצמנו מטרות אותם נרצה ליישם תוך לימוד הנושא בדרך מעניינת, חווייתית ומשמעותית. המפגשים במועדוניות היו מיועדים לכיתות ד'-ו' וכללו חלקים עיוניים ומעשיים בהם הילדים התנסו דרך הרגליים והידיים בעולם תוכן זה.

במפגש הראשון היה חשוב לנו להתחיל עם פעילות היכרות על מנת לשבור את הקרח ולהכיר את הילדים. המפגש לא היה פשוט, אך לאט לאט הצלחנו ליצור סקרנות לנושא הנלמד תוך אווירה לימודית, שיתופית ונעימה. במפגש השני הילדים כבר הכירו אותנו, חיכו שנגיע והראו התלהבות ובקיאות בנושא שנלמד במפגש הראשון, דבר שמאוד חימם את הלב ושימח אותנו. בזכות הפעילות הכרנו ילדים מקסימים ומלאי פוטנציאל.

הצוות במועדוניות היה מעורר השראה בקשר שלו עם הילדים ועזר לנו מאוד על מנת שהמפגשים יעברו בדרך הטובה ביותר. הפעילות במועדוניות נגבה השונות בעיר תרמה ולימדה אותנו רבות, יצאנו עם תחושת סיפוק והרבה שמחה. נחשפנו לאוכלוסייה של ילדים בסיכון אשר אתגרה אותנו מבחינת הכנה של פעילות מתאימה, הוציאה אותנו מאזור הנוחות שלנו ובאותה נשימה הרחיבה לנו את הלב. במפגשים שילבנו אמצעי לימוד שונים וזאת על מנת להגיע לכל ילד וילד. המפגשים כללו מצגות, משחקים, הדגמה, התנסות של הילדים, שיח וסרטונים. בתור מורים לעתיד התנסות זו עם ילדים בסיכון תרמה לנו רבות וכל אחד מאתנו יצא עם כלים חדשים.

עכשיו בימי קורונה, אין מפגשים פנים אל פנים ואנו שמחים ומודים על כך שבמסגרת תוכנית רג"ב ניתנת לנו הזכות לקחת חלק פעיל בהתנדבויות שונות ומגוונות ולתת מעצמנו לחברה.

איך מלמדים מרחוק?

מאת: **מורן יבדיב וליטל דהן**, תכנית ההכשרה לגיל הגן, שנה ג'

ההוראה מרחוק חדשה לנו ומאתגרת. אך למרות הקושי הטכני אנו מפיקות ממנה את המיטב ומצליחות להסתגל למצב הקיים. בעקבות ההוראה מרחוק נאלצנו להסתגל למצב חדש שבו אנו צריכות ליצור קשר בשלט רחוק עם ילדי הגן ועם הגננת המאמנת בעזרת סרטונים, שיחות, הודעות ומפגשים ב'זום', אלו לא היו לנו בהתנסות הרגילה בגן. הקשר שלנו עם רותם בשן, הגננת המאמנת שלנו, רציף. רותם משתפת אותנו במהלך הלמידה מרחוק בכל מה שקשור לילדים - במפגשים ב'זום', בקבלת שבת משותפת, בסרטוני יום הולדת, בתגובות הילדים, בסיפורים אישיים שנוגעים למצב ובסרטונים של הילדים. כל אלה גורמים לנו להרגיש חלק גדול ובלתי נפרד מצוות הגן למרות המצב והמרחק. אופן ההוראה שלנו מרחוק עם הילדים נעשית בעיקר על ידי שליחת סרטונים לילדים. בהם אנו מעבירות פעילויות שונות ומגוונות המאפשרות על ידי הגננת. פעילויות אלו נכתבות בקפידה רבה ובעלות מחשבה גם על התוכן וגם על אופן הביצוע. לאחר ביצוע הסרטונים אנו שולחות אותם לרותם כדי שתעביר אותם לילדים. מהתנסות בדרך זו אנו נחשפות לשיטות למידה חדשות ולומדות דברים חדשים שיעזרו לנו בתפקידינו כגננות לעתיד.

מאת: **נוי רחמים ונטע צור**, תכנית ההכשרה לגיל הגן, שנה ג'

לאורך התקופה האחרונה, המכונה "תקופת הקורונה" יצא לנו להתנסות באתגר חדש כאשר התבקשנו לשמור על קשר "בשלט רחוק" עם ילדי הגן וכך להמשיך את ההתנסות שלנו בגן רק באופן שונה, התנסות מרחוק. תחילה התקשנו להבין איך נוכל לבצע את תפקידנו, התנסות מרחוק, בצורה מיטבית אך למדנו דרכים בהן ניתן לשמור על קשר עם הילדים והצלחנו לראות במצב זה כהזדמנות להשתמש ולממש את הכלים הטכנולוגיים השונים המתאימים ללמידה מרחוק. עם כל יום שעבר נוכחנו לראות ששמירת הקשר עם הילדים היא אכן אפשרית.

הילדים קיבלו מאיתנו סרטוני פעילות קצרים בהם אנחנו מעבירות להם פעילות ומפעילות אותם. דבר זה איפשר לנו לשמור איתם על סוג של קשר כאשר אנחנו אומנם לא רואות אותם ואת תגובותיהם, אך הם יכלו לראות אותנו ולבצע את הפעילויות. אך אנחנו לא רואות אותם ורק מקוות שאכן הם נהנים ומבצעים את הפעילות.

הקפדנו לשמור על קשר רצוף עם הגננת המדריכה. היא עדכנה אותנו על מצבם של הילדים ושיתפה אותנו בתכנים ששלחה להם כך שהיא המשיכה להדריך אותנו גם מרחוק. בנוסף לכך, שיתפה אותנו גם בסרטונים אותם הכינה לילדים. כמו כן, השתתפנו בסרטונים שצוות הגן והצהרון הכינו לילדים, דבר שגרם לנו להרגיש חלק מצוות הגן ושמחנו על הזדמנות זו. כמובן ששמחנו לקבל מהילדים סרטונים בחזרה ולראות אותם מחייכים גם בתקופה מאתגרת זו.

שתמיד נהיה אופטימיים ונצליח לראות את הדברים החיוביים.

ללמד מרחוק - להרגיש קרוב!?!...

מאת: אוריין כהן, אורפז דדון, טופז תורגמן, ליאל אברמוב-כהן, לינוי לוי, ספיר הראל, עדן הלל, עפרי דינו, מורן ציצואשוילי, רותם סויסה ורינת אביסורו, תכנית ההכשרה לבית ספר יסודי, שנה ג'

מדריכה פדגוגית: אסנת קליימן

"סטודנטית בשנה ג' ש'נקלעה לסיטואציה" מה זה אומר? נכנסת ללופ ולא יודעת היכן רגליי וידיי. מנסה להשתלט על הכל, על המערכים, הלימודים בזום, שיתוף המסך, הפסקה, שוב שיתוף שוב הפסקה, מלמדת בזום עם 5 תלמידים, ממש שיעור פרטני, תחושה מוזרה."

כך פתחה אחת מאיתנו את דבריה. כמעט שלושה חודשים עברו מאז התחלנו ללמוד מרחוק במכללה וללמד מרחוק את הכיתות בהן אנו מתנסות. בתחילה החלטנו כקבוצה לדון יחד בעקרונות לשיעור מיטבי מרחוק וגיבשנו לעצמנו עמדה אישית. ניסינו להתכונן וללמוד רעיונות חדשים. יצאנו להתנסות עצמית ולהוראה משותפת על המורות המאמנות. בהמשך התנסנו בהפעלת שיעור סינכרוני בעצמנו בסדנאות עיבוד ההתנסות ובהתנסות עצמה. באחת הסדנאות העלנו תובנות תוך כדי שיחה לגבי נתיבי עניין לחקר אישי בלמידה מרחוק. רצינו להביא לידיעתכם את המחשבות שלנו ואיגדנו אותן כאן.

א. עבודה משותפת עם מורה סטודנטית בזום

במהלך שגרת הקורונה, נתבקשנו ללמד את התלמידים דרך תוכנת הזום. כתבנו שיעורים המותאמים לאופן הלימוד בזום, כלומר הצגת השיעור באופן מוחשי דרך שיתוף מסך ועוד. במהלך תכנון השיעורים נעזרנו במורות המאמנות על-מנת לקבל הכוונה והן היו לצידנו לאורך כל תקופת הקורונה במטרה לעזור, לקדם וללמד אותנו. לפני השיעורים שאנו לימדנו, צפינו קודם לכן בשיעורים של המורות המאמנות כדי ללמוד כיצד מנהלים את הכיתה במהלך השיעור בזום וכיצד עדיף לתכנן את השיעור. כאשר הגענו לרגע שבו אנו צריכות ללמד את התלמידים, המורות המאמנות לקחו על עצמן את הניהול הטכני במהלך השיעור, כלומר, שיתוף מסך, נתנו לתלמידים הזדמנות לדבר, אך גם השתיקו את המיקרופון בעת הצורך וכמובן במידה והיה צריך עזרה בניהול הכיתה הן לא היססו ועזרו לנו. לאחר הלימוד בזום, המורות נכחו בפגישת משוב עם המדריכה הפדגוגית ונתנו עצות רבות לשימור ושיפור וכך יכולנו ללמוד מטעויות ולהמשיך להתנסות בשיעורים נוספים.

אולם התחושה שהיטיבה לתאר אחת מחברותינו היתה "תחושת העלבון שליוותה אותי בכמה שיעורים נשארה על כתפי כעול והבנה עד כמה אני לא דמות משמעותית עבור התלמידים." לפיכך, החלטנו יחד בעצה אחת, להתכונן לשיעורים באופן משותף. מתוך הנסיון החוזר הבנו שלא רק תמיכה טכנית אלא נדרשים ניהול שיעור וכיתה ולכן החלטנו להיות שותפות שוות בשיעורים שלימדנו את התלמידים. מיותר לציין שגם אנחנו היינו מעורבות בתכנון סדר היום של התלמידים.

ב. "זום" כמפגש חברתי

הלמידה מרחוק הייתה לא צפויה עבור כולנו. חלק נכבד מהמורות שלנו לא ידעו כיצד להתמודד עם המצב החדש, אליו נקלענו בעקבות וירוס הקורונה. יש שנבהלו ודאגו בעיקר להישגים הלימודיים של התלמידים, כלומר, עלו תהיות כיצד המורים ילמדו את התלמידים את החומר הנדרש. עד שלמדו המורים כיצד לתפעל את המערכת "הרחוקה", היה להם חשוב לצמצם את הפער עד כמה שניתן מבלי להעמיס יותר מידי על תלמידיהם, בעיקר בעקבות תלונות של ההורים שהגיעו מיד בתחילת התהליך. דבר חשוב שנשכח מדעתם, ולו לא נתנו חשיבות רבה מידי, הן תחושות הילדים. ההגעה לבית הספר ולכיתה, מעבר לתחום הלימודי, היא מפגש חברתי. הפעולות השגרתיות בהן, לראות את המורה בכל בוקר, לראות את החברים לכיתה, גם את אלו שהקשר עמם אחר הצהריים הוא לא יציב, נעלמו באחת. בדרך כזו או אחרת, כל ילד שמח לפגוש את החברים שלו. משבר הקורונה לא רק גרם לחרדות וחששות בקרב הילדים, אלא גם לתחושות של ניתוק מהחברים לכיתה ומהמורה שהם כל-כך אוהבים וסומכים עליה. התלמידים שמעמדם החברתי לא מזהיר בכיתה, זקוקים למפגשי הזום הכיתתיים, זקוקים לפלטפורמה שתקשר בינם לבין חברי הכיתה הנוספים.

למפגשים הללו יש חשיבות רבה בקרב התלמידים, וזה המקום של המורה לזהות את הצורך הזה וליזום מפגשים שמיועדים לגיבוש הכיתה. אם אין זמן, לפחות להקדיש למטרה זו מעט זמן מהשיעור המתוכנן. המורות, בעצמם, היה להן קשה להכיל את התקופה וגם לנו. הבנו שיש כאן צורך של שני הצדדים להתראות ולא רק באמצעות מסרים טלפוניים או שיחות טלפון, אלא מפגש פנים אלא פנים ולו גם מרחוק.

אנו מאמינות שהמפגשים החברתיים, במערכת "הזום" או בכל מערכת שאיתה ניתן להשתמש מרחוק, יכולים להועיל לכלל התלמידים ובפרט לתלמידים שזקוקים למפגשים אלו, שמעמדם החברתי חלש.

מתוך המפגשים הללו גילינו שישנם תלמידים שפרחו והביעו עצמם טוב יותר מאשר בכיתה והיו ששתקו מהרגיל. ברב המקרים הילדים שמחו להשתתף מרחוק יותר ויותר במפגשים ככל שהם תכפו.

2

1

ג. יתרונות וחסרונות בלמידה המקוונת

לאור ההתקדמות הטכנולוגית של העולם נראה כי הלמידה המקוונת כבר הגיעה לחיינו לכן ההתנסות חשובה מבחינתנו כסטודנטיות להוראה. השינויים הרבים בעולם ובעיקר התפתחות הטכנולוגיה, הביאה לכך שתלמידים רבים שותפים פעילים להתקדמות הזו ולכן נראה כי לרובם יש חיבור ללמידה המקוונת.

באזורנו ישנם אירועים ביטחוניים שמצריכים פעמים רבות את התלמידים לא להגיע לבית הספר לתקופה גם אם היא קצרה או ארוכה. על כן משבר הקורונה גרם הן למורים והן לתלמידים לתרגל ולהתרגל ללמידה מקוונת שיכולה להועיל בתקופות שונות. גם כיתות שהתרגלו לכך לפני כן, לא צפו את התקופה הארוכה שיעטרכו להישאר בבית.

נראה שהלמידה המקוונת גרמה להסחת דעת של התלמידים. ראינו שתלמידים המרוכזים בכיתה נטו לאבד את הקשב שלהם בזמן השיעור המקוון. הבנו שהשיעור צריך להיות קצר יותר ומאוד מדויק. לכן קיצרנו את השיעורים לכדי פחות משעה פעם ביום. בשאר היום ניתנו להם משימות עצמאיות.

להורים יש חלק יותר פעיל בלמידה המקוונת ובנוסף ישנה "השגחה" ו"בקרה" מצידם לגבי ילדיהם והתקדמותם בלימודים. מצאנו שבאמצעות גבולות שהוצבו על ידי המורה וההורים התלמידים הצליחו לתפקד במשך היום יותר טוב.

הלמידה המקוונת מאפשרת לפתח דרך יצירתית על-מנת להמשיך ללמוד. אמנם, היא לא אותו הדבר כמו להיפגש פנים אלא פנים, אך לזכותה יאמר שהיא מונעת פערי למידה משמעותיים בקרב התלמידים. מצאנו שאפשר ללמד בקבוצות קטנות ולהתאים את הלמידה עבורם. בנוסף, שיטת למידה מקוונת מאפשרת גיוון לתלמידים ולמורים.

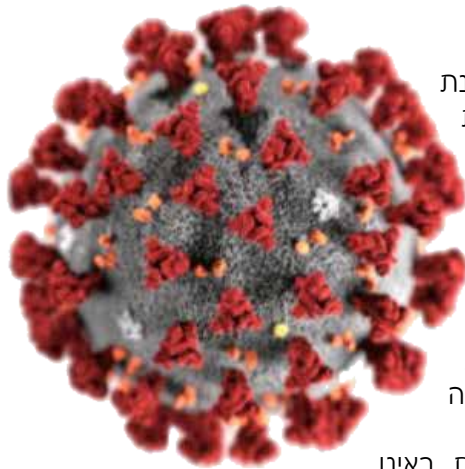
בלמידה המקוונת ישנה אפשרות לתעד ולהקליט שיעורים. ההסבר של המורה נשאר גם לאחר שהשיעור מסתיים. הדבר הועיל ועזר מאוד לתלמידים בעלי בעיות קשב וריכוז. לרוב הם יכולים לחזור בכל עת לשיעור עצמו ולהשלים את הפערים שנוצרו במידת הצורך. הלמידה מרחוק יוצרת שיגרה לילדים שנמצאים בבית ולמרות כל הקשיים זה נותן להם את סיבה לקום כל בוקר ולראות את החברים לכיתה ואת מורה. במידה וילד לא הצליח להתעורר מכל סיבה שהיא ופספס את השיעור ניתן לצפות בשיעור וכך הוא יוכל להרגיש שייך כך הוא ולהתעדכן ולא יהיה חשש שהוא פספס את השיח ואת השיעור.

שהקלטנו את עצמנו כסטודנטיות מתכשרות להוראה, למדנו מתוך השיעורים תובנות חדשות על הוראה מרחוק, מה עלינו לעשות וכיצד נוכל לשפר את ההוראה שלנו.

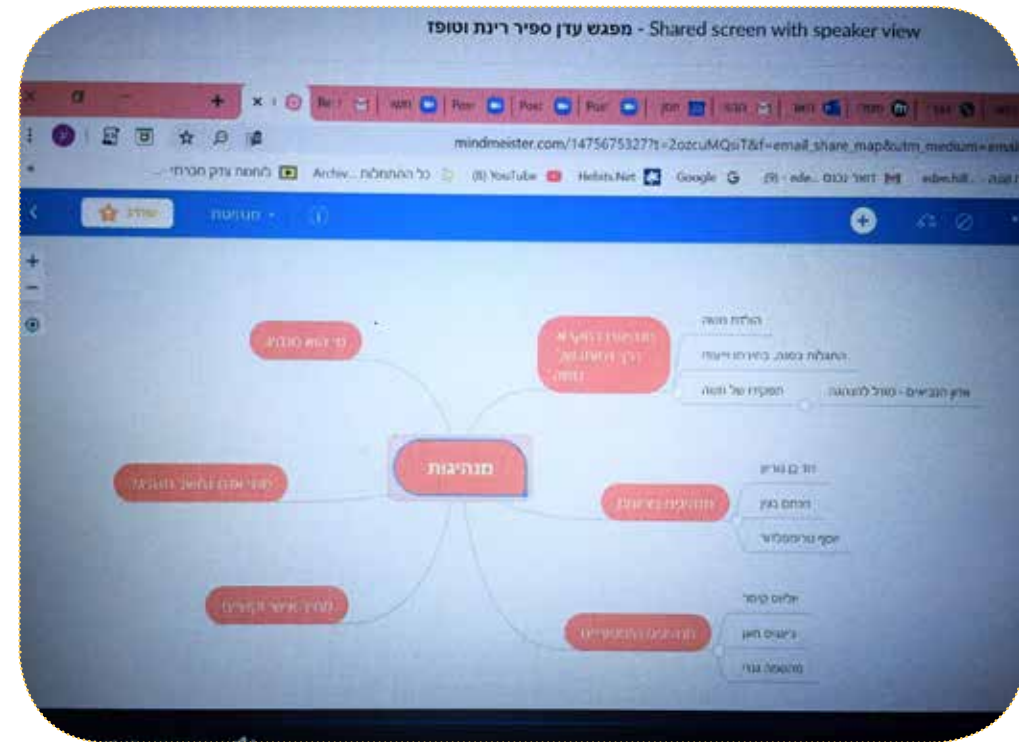
בלמידה מקוונת ישנה אפשרות לחלוקת חדרים על פי רמות שונות, כישורים או רצונות של התלמידים. הדבר הקל מאוד גם על התלמיד וגם על המורה שנתנה משימות שונות על פי רמות, או בחירה, או כישורי התלמידים.

הלמידה המקוונת יכולה לענות על בעיות, שנתקלנו בהן, כגון, ספר לימוד שלא נמצא וניתן למצוא אותו כפורמט דיגיטלי מצאנו שאין מקום לתירוצים ולכל התלמידים יש חוברות עבודה באתרי

3

4

אינטרנט והמורה יכולה לראות מי ביצע את המטלות ותדע להתייחס בהתאם. למרות היתרונות, ישנם גם חסרונות בלמידה מרחוק, לא לכל התלמידים יש מחשבים או אם יש למשפחה מספר ילדים, אין מספיק מחשבים לכולם, כך שנוצרה בעיה בחלוקה בזמנים, במכשירים ובהתארגנות בסדר היום. בנוסף יש כמובן גם את בעיית המרשתת, שנפלה מדי פעם גם למורה וגם לתלמידים בעת המפגש היחיד ביום.

הלמידה המקוונת חוסכת משאבים רבים, כמו שימוש בתחבורה, חשמל ועוד. עם זאת היא לא חסכה את הוויכוחים להגיע בזמן לשיעור. התלמידים למדו מהבתים שלהם, בתנאי שרשת האינטרנט היתה יעילה. במקרים שלא היינו חייבים לחשוב על חלופות.

ד. למידה מקוונת - איך עושים זאת? - עצות למורים המתחילים
למידה מקוונת הינה פלטפורמה חדשה עבורנו. נתקלנו תחילה בקשיים טכנולוגיים וחוסר התמצאות במרחב החדש. אך כמו כל דבר חדש, לאחר למידה והתנסות חשנו מוכנות להתחיל ולנסות ללמד את התלמידים.

תהינו תחילה, כיצד אפשר ליצור פרסונליזציה בלמידה המתקדמת? איך אפשר להתאים את הלמידה ללומד היחיד? הרי ידוע שכל פרט לומד באופן שונה ויחודי לו ועלינו לנסות להתאים את הלמידה על מנת שיוכל להפיק את המיטב. אך מה עלינו לעשות? הבנו שיש לחשוב על המאפיינים והצרכים האינדיבידואליים של התלמידים ויחד עם זאת להצליח ללמד אותם באופן סינכרוני - ללא קשר עין ממש, אינטראקציה אישית בלתי אמצעית ומתן מענה לכל תלמיד באופן שיכולנו לתת לכל תלמיד בכיתה כאשר ראינו אותם פנים אל פנים. גילינו שהאתגר של למידה מקוונת הוא עצום אך בהחלט אפשרי. התלמידים מצליחים למצוא את דרך למידתם בפלטפורמה החדשה, כאשר נחשפות בפניהם מגוון של אופציות ודרכים. הם מצליחים למצוא את הדרך שהם ירצו לעבוד בה. קיימות סביבות למידה חדשניות רבות וכלים שעלינו ליישם בשיעורים שלנו. אם נצליח לאתר את הכלים המתאימים וליישם זאת בשיעורים, לאחר מספר שיעורים, תרגולים והתנסות אישית שלנו ושל התלמידים - זה בהחלט יכול לעבוד.

הנה לכם מספר רעיונות לכלים שימושיים מתוך הניסיון שלנו: thinklink - כלי דיגיטלי המאפשר הוספת שכבות מידע לתמונות. הכלי מאפשר לנו להעשיר וליצור הנעה לתהליך הלמידה על ידי חשיפה של מידע החבוי בתוך התמונות. ניתן להשתמש בכלי כפתיחה מעניינת ומסקרנת לשיעור, אופציה להוספת קישור לטקסט, תמונות, סרטונים וכדומה. כלי נוסף שניתן

להשתמש בו הוא padlet. הכלי מאפשר לארגן ולעבד מידע על גבי לוח שיתופי בדרך חזותית. ניתן להשתמש בכלי לפתיחה, סיכום נושא, תיעוד ידע שנצבר או נלמד, סיעור מוחיות, שיתוף מידע ועוד. כלי נוסף החביב עלינו במיוחד הוא ה-mentimeter. הכלי מאפשר יצירת סקרים המורכבים משאלות סגורות או פתוחות, את התשובות ניתן להציג במגוון דרכים, עמודות, ענן מילים ועוד. כלי אחר לארגון החשיבה הוא Coggle באמצעותו ניתן ליצור מפות חשיבה, סיעור מוחות ולדבר בד בבד. המורה יכולה לעקוב אחר העשייה והתלמידים יכולים לעבוד בו בשיתוף. גילינו שאכן ניתן לשלב כלים טכנולוגיים המסייעים לנו ללמד מרחוק בדרכים יצירתיות ושונות, כך שהלומד יוכל למצוא את דרכו בכל כלי חדש וכך בהתאם ללמידתם נוכל להחליט כיצד נכון לנו ולתלמידים לעשות זאת.

לסיכום, מהתנסויות שתיעדנו בפניכם, עלו מספר תובנות: כאשר מנהלים שיעור מרחוק בין שהוא סינכרוני או א-סינכרוני רצוי שיתוכנן בשיתוף בין צמדי מורים ובין צוות מורים רחב כאשר מדובר על סדר יום.

מצאנו שמיקוד במטרת השיעור, שימוש בכלי אחד היה יעיל יותר בשיעור מאשר שיעור ארוך. בכל שיעור שאלנו לשלומם של הילדים לפני שהחל השיעור באופן רשמי ובכל פעם הצטרפו יותר ויותר ילדים לשיחה המוקדמת ונהנו לשתף ברגשות, תחושות, חוויות ועוד שעוברות עליהם מדי יום. מצאנו שדווקא מיקוד ברגשות הילדים הם אלו שקירבו ביננו שוב ושמרו על שגרה עד כמה שאפשר.

ההתנסות בהוראה מרחוק ומצד שני בלימוד מרחוק הביא לפתחנו הזדמנות גדולה ללמוד ולהבין יתרונות וחסרונות בדרך.

"כרגע אין חיבוקים, נחמה - אלא רק מרחוק. הלמידה מרחוק הרגישה קרובה מתמיד, התלמידים שיתפו סיפור, הייתה מעט למידה ומעט קירבה. בעוד כמה שנים הילדים של היום - עוד ילמדו על זה."

פעילות המירוץ למיליון

מאת: **שי גוזי**, תכנית ההכשרה לחינוך מיוחד, שנה ג'

את הראליטי המרוץ למיליון כולנו מכירים והוא זכה להרבה אהדה גם בעולם החינוך זהו משחק כיפי, מסקרן, מושך והכי חשוב אפשר להעביר אותו לתלמידים דרך הזום! בתקופה כזו כשמנסים לחשוב על דרכים יצירתיות ללמידה מהבית חשבתי שזו בהחלט פעילות שאשמח לבצע באחד מהשיעורים בכיתה במהלך שבוע ההתנסות.

בחרתי לבצע את הפעילות בנושא מדעים כחלק מיחידת ההוראה בה התמקדתי השנה ולשלב בה שאלות ומשימות של נושאים שעסקנו בהם במהלך השיעורים בכיתה.

הפעילות כולה התנהלה בקבוצת הוואטסאפ של הכיתה בה לאורך היום שלחתי בכל פעם שקופית אחת ובה רמז / שאלה. לאחר שהתלמידים עונים עליה, הם יוכלו להתקדם לשלב הבא ולבצע משימה הקשורה לשאלה. במהלך המשחק, התלמידים יבקרו במדינות שונות בעולם. אציין כי על מנת להתאים את הפעילות לתלמידי הכיתה שלי הקלטתי את עצמי בכל שלב - הקראתי והסברתי את הכתוב בכל שקופית.

הפעילות הייתה משב רוח מרענן בכל המתקשר ללמידה מרחוק. שיעור קצת אחר שמתבצע דרך פלטפורמה כל כך בסיסית בחיי היום יום שלנו. בזכות המצב זכיתי ללמוד שיש עוד דרכים ללמידה ועוד דרך ליצור עניין וסקרנות אצל התלמידים מחוץ לכיתה. מאוד שמחתי לראות את השתתפות התלמידים ואת ההתלהבות שלהם ללמוד בדרך אחרת.

הדרכה פדגוגית בימי משבר

מאת: צוות המדריכות הפדגוגיות, מאיה כהן חדד, דפנה ארמוזה לוי, ברבי שפיר, תכנית הכשרה לגיל הרך, שנה ב'

פתיחת סמסטר ב' של שנת תש"ף הביא עימו אתגרים חדשים למדריכים הפדגוגים ולסטודנטים בתוכניות ההכשרה השונות שבהן ההתנסות היא החלק העיקרי בלמידה. המונח 'למידה-הוראה מרחוק' אשר נכנס לכל בית בישראל בעקבות מגפת הקורונה הצריך מאיתנו, מדריכות שנה ב' בתוכנית ההכשרה לגיל הרך, להפוך את ההוראה הפרונטאלית לווירטואלית, את ההוראה המקרבת והאישית להוראה מרוחקת באמצעות מסך. הציפיות הגבוהות שלנו מעצמנו להמשיך ולהורות את עולמות התוכן והמיומנויות הנדרשות לכל גננת חייב אותנו להתגייסות מיידית ללמוד להשתמש בכלים דיגיטליים שלא היו מוכרים לנו. מעבר לכך, היה צורך לשנות תפיסה לגבי אופן העברת השיעור. האתגר גדל אף יותר בשיעורי הסדנה הדידקטית המתבססת לרוב על עיבוד ההתנסות המעשית של הסטודנטיות בזמן שההתנסות אינה מתקיימת כלל. לכן, חשבנו על דרך שבה נשלב בין העברת תוכן לימודי, משימות רלוונטיות להתנסות 'תיאורטית' וניהול דיונים פתוחים בין הלומדות.

כל השיעורים בסדנה הדידקטית היו מסונכרנים והשתמשנו בכלים דיגיטליים מגוונים, כגון מצגת אינטראקטיבית, צפייה ביקורתית בסרטונים, פדלט, לוחות פעילים, משחקי חברה דוגמת 'קהוט' ועוד. למדנו להכיר כלים אלו בעזרת ההדרכות של צוות מיו"ם, של מכון מופ"ת ולמידה עצמית כצוות. התאמנו בעצמנו כדי לוודא שהשיעור יהיה מעניין, מגוון ומותאם ליכולות של הסטודנטיות מבלי לאבד אותן בעולם הווירטואלי. כל זאת כדי להפוך את הלמידה למשמעותית ולרלוונטית עבורן. בכל שיעור שמרנו על לוח זמנים מכבד. המשימות היו בתוך שעות ההתנסות של הגן כדי לא להכביד על הסטודנטיות בישיבה ממושכת מול המסך, תלונה שחזרה על עצמה בשיחות אישיות שקיימנו איתן על התחושות שלהן בעניין המעבר ללמידה מרחוק במכללה. היה לנו חשוב ללמד את כלל הסטודנטיות את כל התכנים, אך כדי לקיים למידה אישית משמעותית, כל מדריכה נפגשה גם עם קבוצת ההדרכה שלה. פתחנו כל סדנה בסבב של 'אזורי' רגשות, יכולת התמודדות עם המצב המדאיג במדינה ובעולם במטרה ליצור שיח רגיש ואמפתי בין הסטודנטיות עצמן ובין הסטודנטיות לצוות. הסבבים האלו גם נעשו בדרכים יצירתיות באמצעות ציורים, מטאפורות ומשחקים.

סדנה דידיקטית לקראת פסח כמדי שנה כשחג הפסח מתקרב אנו מקדישות את הסדנה הדידקטית ללמידת עמיתים בנושא החג. כל סטודנטית צריכה ללמוד נושא הקשור לחג והמעניין אותה. עליה להעביר לקבוצת הדרכה את הלמידה החדשה שלה בצורה יצירתית. כמו כן, היא צריכה לחשוב מה מתוך הלמידה שלה מתאים ללמד את ילדי הגן. נקודות התייחסות אלו נובעות מתוך התפיסה שלנו שגננת צריכה להרחיב את הידע שלה ברמת המבוגר ולבחור מתוך כל הידע את אותם התחומים המותאמים ליכולות ההתפתחותיות של ילדים בגיל הרך.

החלטנו השנה שנעמוד ביעדים שהצבנו אודות הרחבת הידע של הסטודנטיות בנושא החג ובנינו שיעור במגוון דרכי הוראה אשר ממחישות את הצורך בלמידה ברמת המבוגר לפני שמנגישים את החומר לילדים. יצרנו מצגת מפעילה עם משחק 'קאהוט' אשר בדק את הידע

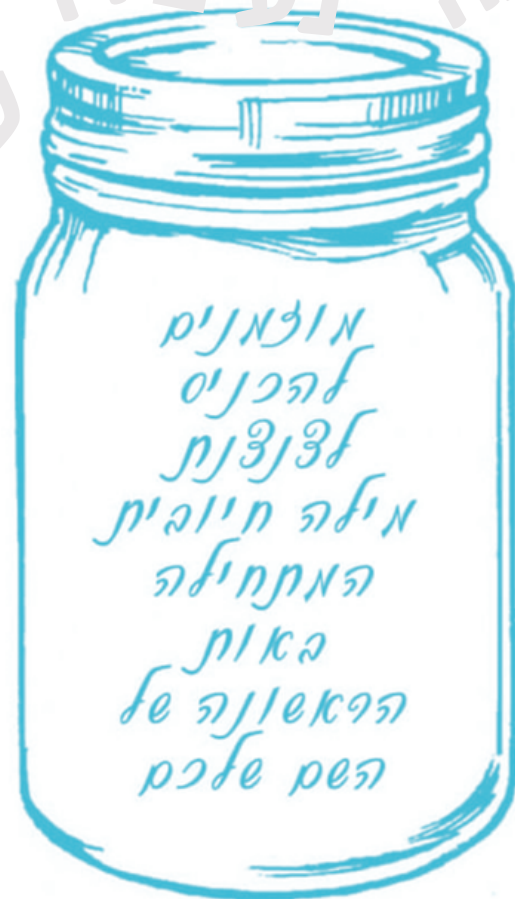
מה שלומך?
מבקשת מכל אחת לצייר על
הלוח משהו קטן שממחיש את
ההרגשה שלה כרגע.
האחרות יצטרכו לזהות את
הרגש המתאים, לכתוב בצ'ט

שלהן בנושאים שונים הקשורים לחג. נושאים אלו נסובו סביב הסיפור ההיסטורי, דמויות, מצוות ומנהגים, שירים ועוד. נוסף לכך צפינו יחד בסרטון צלליות הממחיש את סיפור יציאת מצרים. בחירת הסרטון נבעה משיקולים דידיקטיים ומהרצון שלנו לאפשר צפייה ביקורתית בחומרים הנמצאים ברשת ולא תמיד מותאמים לילדים בגיל הרך. לאחר הצפייה בסרטון בחרנו לשוחח עם הסטודנטיות על אתיקה ומתן זכויות יוצרים בכל הקשור לשימוש בחומרים. בעקבות הצפייה התקיים דיון אודות שימוש בכלי זה לעבודה עם ילדי הגן, בחירה מושכלת ומותאמת ליכולות הקוגניטיביות והרגשיות של ילדים בגיל הרך. המשובים של הסטודנטיות מייד בסיום השיעור היו חיוביים. הן הבינו את המשמעות של הרחבת הידע ברמת המבוגר, את החשיבות של חשיבה ביקורתית על פעילויות המוצגות ברשת ואת הצורך בחשיבה יצירתית וגמישות בדרכי חשיבה של הלומד המבוגר.

כמדריכות, הכנת השיעור וההתנסות בו אפשרו לנו להכיר לעומק את הכלים, לחוש יותר ביטחון בשימוש בהם ולהרחיב את היצירתיות והגמישות שלנו בהעברת הסדנאות בעתיד (גם הפרונטליות). בתקווה שנחזור במהרה לימים של שגרה ברוכה ובריאה.

אדיב דואג
טובה נעים
נתינה נאה
מנומס נאמן
אכפתי עזרה

המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי, באר שבע

רח' עזריאל ניצני 6, ת"ד 4301 באר שבע, טלפון: 08-6402886

www.kaye.ac.il